

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 14 (4)

IZDAN 1 JULA 1937.

PATENTNI SPIS BR. 13390

Dr. Heintl Franz, Wien, Austrija.

Krma bez šipki za mašine sa klipom.

Prijava od 7 avgusta 1936.

Važi od 1 januara 1937.

Naznačeno pravo prvenstva od 8 avgusta 1935 (Austrija).

Ovaj se pronalazak odnosi na krmu bez šipki za mašine pokretane parom ili drugim pogonskim sredstvom. Svrha je ni klip stavlja u pokret proces krmarenja (upravljanja) izvede brzo, pouzdano i bez udaraca, posredstvom po mogućstvu što manjeg broja delova koji se kreću međusobno nezavisno.

Sušтина ovog pronalaska sastoji se u tome, što je kod neke mašine, u kojoj radni klip stavlja u pokret proces krmarenja prolazeći preko pomoćnih upravljačkih otvora u zidu stubline i u kojoj neki klip (glavni upravljački klip A_1), koji se kreće u kakvoj stublini, izaziva pomoću nekog razvodnika (glavnog upravljačkog razvodnika A_2) ulazenje i izlazenje radne pare i istovremeno na poznati način preokreće paru u upravljačkim kanalima, koji vode od pomoćnih upravljačkih otvora radne stubline, predviđen samo jedan jedini pomoćni upravljački organ, koji se sastoji od većeg klipa (pomoćnog upravljačkog klipa B_4), koji se kreće u nekoj stublini, od manjeg klipa (zadržaćkog klipa B_5), koji se kreće u kakvoj stublini i od razvodnika (pomoćnog upravljačkog razvodnika B_6) izloženog svežoj pari, a koji je pomoću kanala u vezi sa glavnim upravljačkim klipom i sa zadržaćkim klipom, tako da se oba ova klipa istovremeno snabdevaju parom, pri čemu je veća stublina preko preokretnog razvodnika u vezi sa pomoćnim upravljačkim kanalima, tako da pomoćni upravljački klip može pomerati pomoćni upravljački razvodnik protiv pritiska zadržaćkog klipa.

Predmet ovog pronalaska predstavljen je radi primera na slikama 1, 2, 3 i 4. Sl. 1 pokazuje predmet ovog pronalaska šematski pri čemu su upravljački klipovi i razvodnici, radi boljeg pregleda, predstavljeni zasebno i međusobno spojeni šipkama. Slike 2 i 3 predstavljaju jedan izveden oblik sa školjkastim razvodnicima i stepenastim razvodnicima. Sl. 4 pokazuje raspoređenje sa stepenastim klipovima i klipastim razvodnicima. Položaj upravljačkih organa na sl. 1, 2 i 4 predstavljen je za hod radnog klipa na niže.

Na sl. 1 obeležena je oznakom C parna stublina, oznakom K radni klip i oznakom D razvodnikov sanduk. U ovaj razvodnikov sanduk ulazi para kroz rukavac E, a izlazi kroz kanale f_1 i f_2 u cev F. Dovođenje i odvođenje pare na obe strane stubline biva kroz kanale 1 i 2 pomoću nekog razvodnika (glavnog upravljačkog razvodnika A_2). Glavni upravljački razvodnik A_2 i drugi razvodnik (preokretni razvodnik A_3) spojeni su nekim klipom (glavnim upravljačkim klipom A_1) koji se kreće u kakvoj stublini. Ova tri skopčana dela sačinjavaju glavni upravljački organ.

Parna stublina ima blizu njenih krajeva, a na položajevima bližim unutrašnjosti (sredini) nego što su ušća upravljačkih kanala, po jedan pomoćni upravljački otvor G_3 i G_4 preko kojih prelazi radni klip pri dolasku svojem u krajnje položaje, tako da na pr. u donjem mrtvom položaju klipa može para sa gornje strane stubline dopreti u otvor G_4 . Od otvora G_3 i G_4 vode kanali 3 i 4 do preokretnog razvod-

nika A_3 , a odavde vode kanali 5 i 6 do upravljačkih kanala 2 i 1. Preokretni razvodnik A_3 ima dva izdubljenja, koji su pomoću kanala 7 i 8 u neprestanoj vezi sa gornjem i donjom stranom pomoćnog upravljačkog klipa B_4 . Dakle u gornjem položaju preokretnog razvodnika A_3 su u vezi kanali 3 i 7 i kanali 6 i 8, a taj razvodnik zatvara kanale 4 i 5. U donjem položaju preokretnog razvodnika A_3 su u vezi kanali 5 i 7 i kanali 4 i 8, a zatvoreni su kanali 3 i 6.

Pomoćni upravljački organ, koji je takođe smešten u razvodnikovom sanduku, sastoji se od već pomenutog pomoćnog upravljačkog klipa B_4 , zadržaćkog klipa B_5 i pomoćnog upravljačkog razvodnika B_6 , koji su međusobno spojeni. Od pomoćnog upravljačkog razvodnika vode kanali 9 odn. 9' i 9'' ka gornjim stranama glavnog upravljačkog klipa A_1 i zadržaćkog klipa B_5 , a kanali 10 odn. 10' i 10'' vode ka donjim stranama tih dvaju klipova, tako da su oba ta klipa uvek istovremeno sa jedne strane u vezi sa prostorom sveže pare a sa druge strane sa prostorom ispuštene pare.

Proces krmarenja je sledeći: u položaju krme pretstavljenom na sl. 1 odlazi sveža para kroz upravljački kanal 1 u gornju stranu radne stubline, dok je donja strana stubline pomoću upravljačkog kanala 2 u vezi sa ispustnim prostorom, tako da se radni klip K kreće na niže. Pomoćni upravljački kanal 3 zatvara preokretni razvodnik A_3 , a pomoćni upravljački kanal 4 je u vezi sa kanalom 8, tako da je pomoćni upravljački klip B_4 na svojoj donjoj strani pod naponom ispuštene pare. Pošto su i kanali 7 i 5 u vezi to i na gornjoj strani pomoćnog upravljačkog klipa B_4 vlada pritisak izlazne pare. Zbog toga je pomoćni upravljački klip u ravnoteži. U tom položaju pomoćni upravljački razvodnik B_6 drži kanal 9 u vezi sa svežom parom, a kanal 10 sa ispustnim vodom. Time su glavni upravljački razvodnik i pomoćni upravljački razvodnik zadržani u donjem položaju.

Kada radni klip K pri svom hodu na niže prede pomoćni upravljački otvor G_4 , onda sveža para odlazi kroz pomoćni upravljački kanal 4 i kanal 8 na donju stranu pomoćnog upravljačkog klipa B_4 pa pokrene taj klip i s ovim sklopčani zadržaćki klip B_5 i pomoćni upravljački razvodnik B_6 na više. Ovo kretanje nastaje ispočetka protiv pritiska zadržaćkog klipa B_5 , koji s toga razloga mora imati manju površinu od pomoćnog upravljačkog klipa B_4 . Pri ovom kretanju na više pomoćni upravljački razvodnik preokreće paru za

zadržaćki klip B_5 i za glavni upravljački klip A_1 . Zbog toga pomoćni upravljački razvodnik B_6 dovršava svoj hod na više uz sadejstvo zadržaćkog klipa, koji ga zadržava u najvišem položaju. Glavni upravljački klip A_1 , na koji je preokrenuta para, istovremeno sa zadržaćkim klipom kreće se takođe na više, a time glavni upravljački razvodnik A_2 preokreće paru za radnu stublinu pa počinje hod na više radnog kipa K . Pošto istovremeno sa glavnim upravljačkim klipom ide na više i preokretni razvodnik A_3 , to se preokreće para u pomoćnim upravljačkim kanalima i rasterećuje se pomoćni upravljački klip B_4 . Sada glavni upravljački klip A_1 zadržava glavni upravljački razvodnik u njegovom najvišem položaju, a zadržaćki klip B_5 zadržava pomoćni upravljački razvodnik B_6 . U gornjem mrtvom položaju radnog klipa nastaje kretanje upravljačkih organa u suprotnom smislu.

Sl. 2 i 3 pokazuju jedan izveden oblik ovog pronalaska u kom su glavni upravljački razvodnik i preokretni razvodnik sjedinjeni u jedan jedini razvodnik $A_{2,3}$. Zatim su na pomoćnom upravljačkom organu zadržaćki klip i pomoćni upravljački klip obrazovani kao stepenasti klipovi. Sl. 2 pokazuje uzdužni presek uređaja, a sl. 3 pokazuje u većoj srazmeri izgled razvodnika zajedno sa ogledalom razvodnika gledano u pravcu strele x na sl. 2. Oznake su analogne kao na sl. 1. Kanalima 5 i 6 na sl. 1 odgovaraju žljebasti produžetci kanalnih otvora 2 i 1. Prstenasti deo stepenastog klipa služi kao zadržaćki klip B_5 , a krajevi tog klipa kao pomoćni upravljački klip B_4 . Zbog toga mora prstenasta površina da bude manja od površine krajeva klipa. Način dejstva je isti kao kod konstrukcije prema sl. 1.

Sl. 4 pokazuje jedan izveden oblik ovog pronalaska u kom su glavni razvodnik i preokretni razvodnik kao klipni razvodnici izradeni od jednog jedinog komada A , čiji krajevi služe kao glavni upravljački klip. Kao pomoćni upravljački razvodnik primenjen je takođe neki klipni razvodnik koji zajedno sa stepenastim klipom sačinjava jedan jedini komad B . Suprotno od izvodenja prema slikama 2 i 3 u ovom izvodenju prstenasti deo stepenastog klipa sačinjava pomoćni upravljački klip a krajnje površine sačinjavaju zadržaćki klip. U ovom su slučaju prstenaste površine veće od krajnjih površina. Oznake su analogne kao na slikama 1, 2 i 3, a način dejstva je isti. Klipni razvodnici mogu na poznati način da se snabdu zaptivačkim prstenovima.

Umesto ovde opisanih školjkastih i

klipnih razvodnika mogu se upotrebiti i drugi poznati zatvarački organi na pr. ventili koje analogno poslužuje opisani klip.

Patentni zahtevi:

1) Krma bez šipki za mašine sa klipom u kojima radni klip stavlja u pokret proces krmarenja prelazeći preko pomoćnih upravljačkih otvora u zidu stubline i u kojima neki klip (glavni upravljački klip A_1), koji se kreće u kakvoj stublini, izaziva pomoću nekog razvodnika (glavnog upravljačkog razvodnika A_2) ulazjenje i izlazjenje radne pare i istovremeno još jedan razvodnik (preokretni razvodnik A_3) preokreće paru u upravljačkim kanalima koji vode od pomoćnih upravljačkih otvora radne stubline, naznačena jednim jedinim pomoćnim upravljačkim organom koji se sastoji od većeg klipa (pomoćnog upravljačkog klipa B_4), koji se kreće u nekoj

stublini, od manjeg klipa (zadržaćkog klipa B_5), koji se kreće u kakvoj stublini, i od razvodnika (pomoćnog upravljačkog razvodnika B_6) izloženog svežoj pari a koji je pomoću kanala u vezi sa glavnim upravljačkim klipom (A_1) i sa zadržaćkim klipom (B_5) tako da se ova dva klipa istovremeno snabdevaju parom i zadržavaju u krajnjim položajima pri čemu je veća stublina preko preokretnog razvodnika u vezi sa pomoćnim upravljačkim kanalima tako da pomoćni upravljački klip može pomeriti pomoćni upravljački razvodnik protiv pritiska zadržaćkog klipa.

2) Krma bez šipki prema zahtevu 1, naznačena time, što su pomoćni upravljački klip i zadržaćki klip obrazovani kao stepenasti (diferencijalni) klipovi.

3) Krma bez šipki prema zahtevu 2, naznačena time, što je pomoćni upravljački razvodnik obrazovan kao klipni razvodnik i ustrojen na stepenastom (diferencijalnom) klipu.

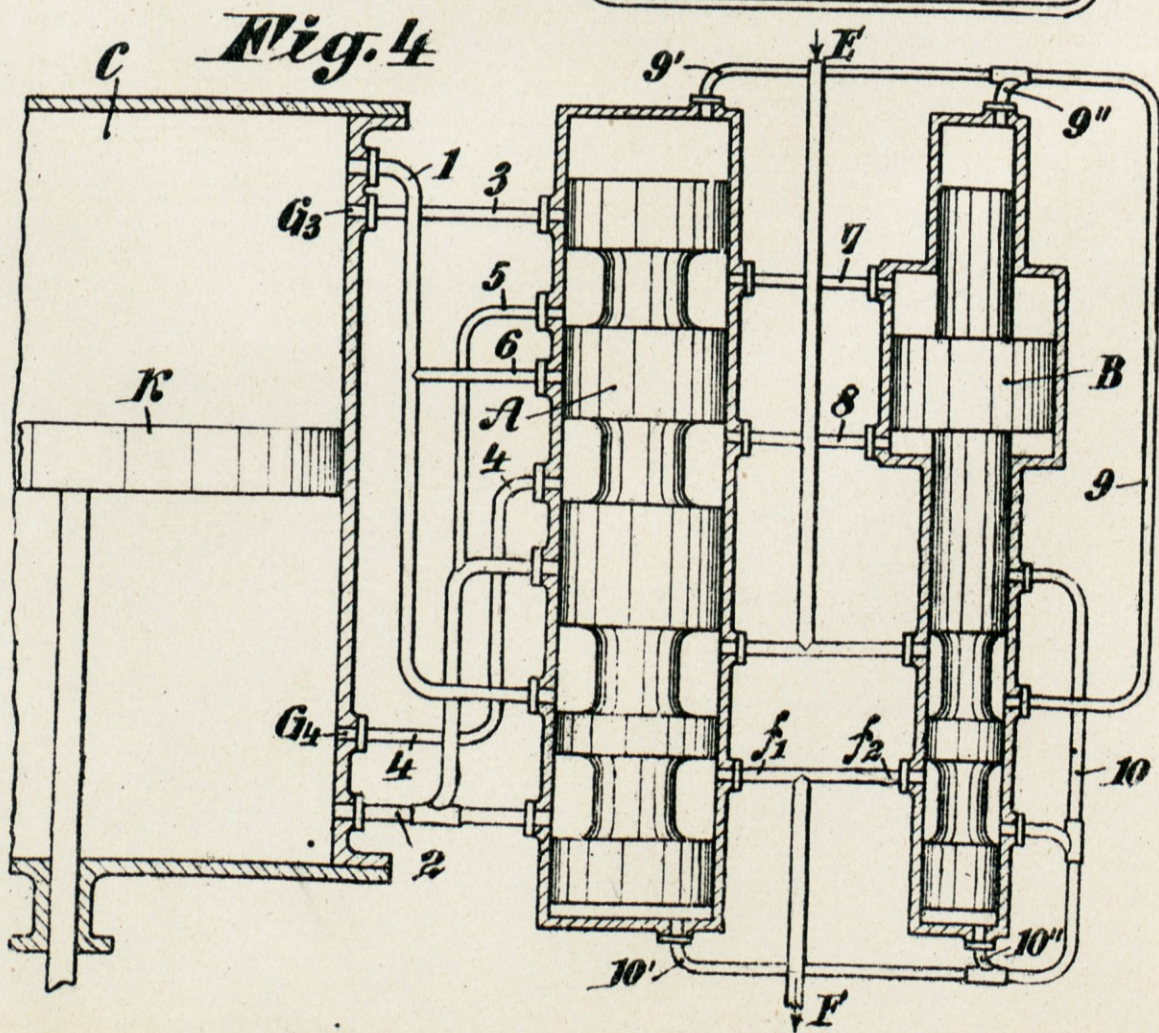
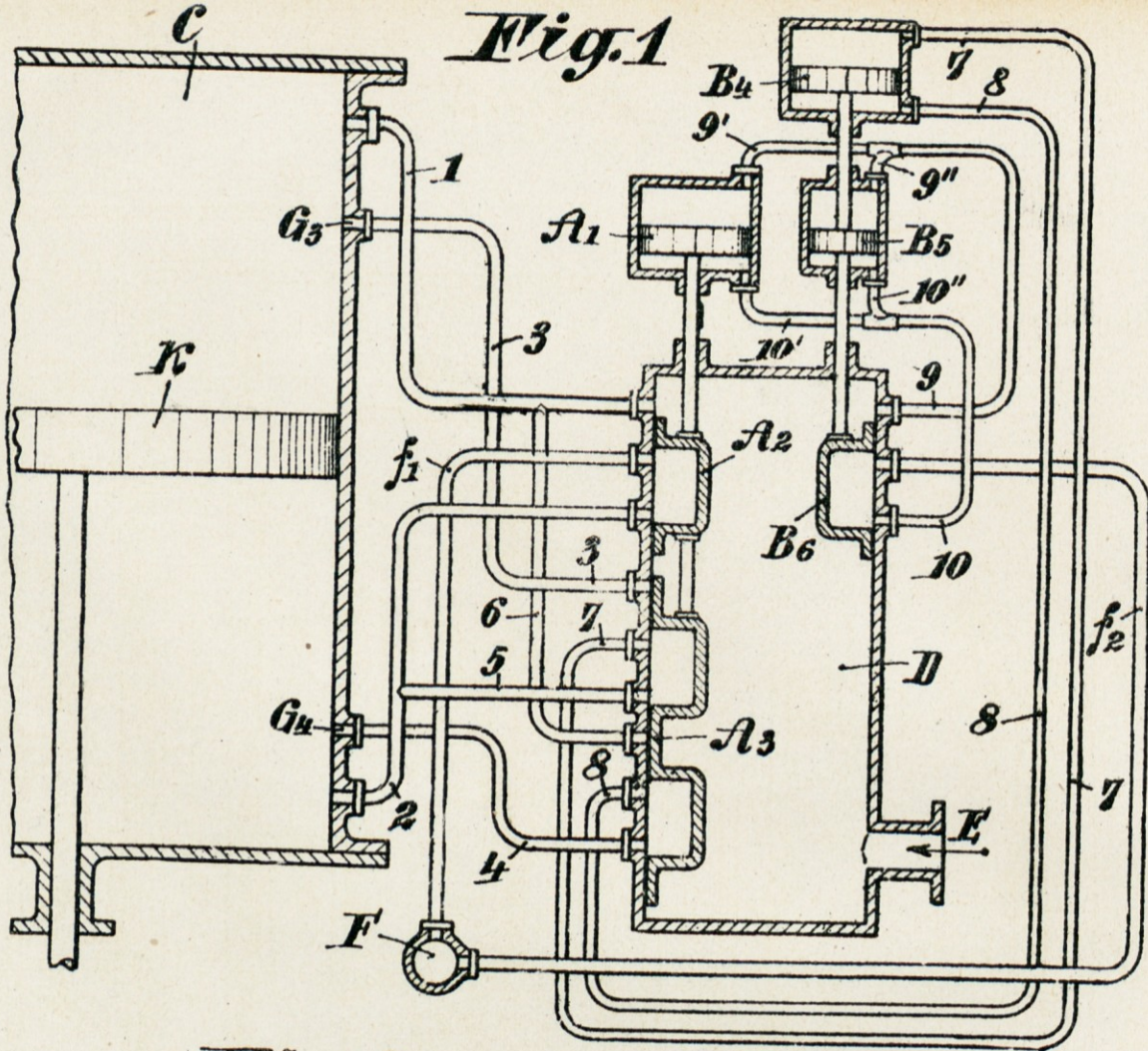

Fig. 2

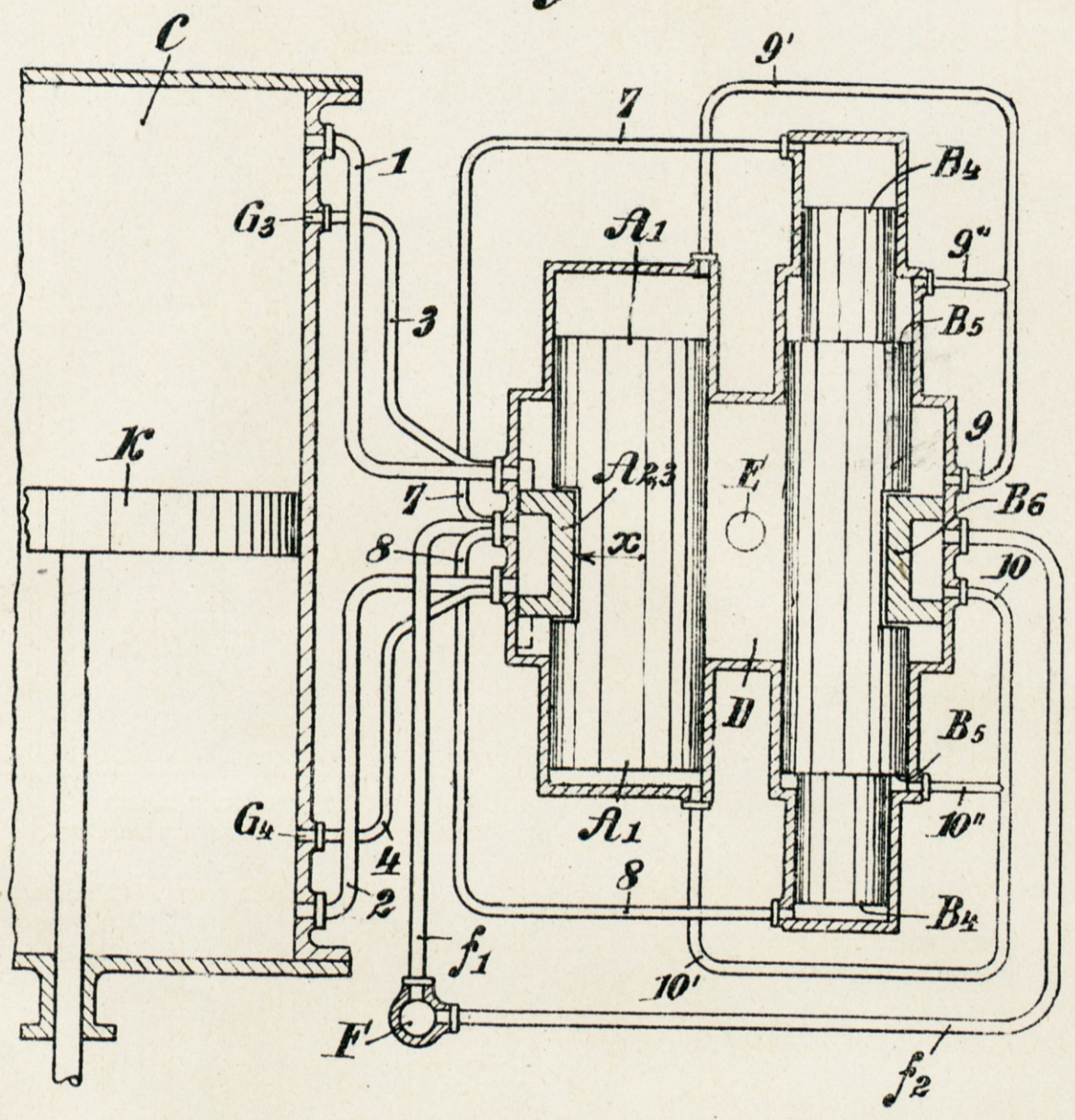

Fig. 3

